

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра експлуатації та ремонту машин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	Матеріалознавство тугоплавких та композиційних матеріалів
Викладач	Ігор ШЕПЕЛЕНКО , доктор технічних наук, доцент, професор кафедри
Контактний тел.	+38(066) 576-02-75
E-mail:	kntucpfzk@gmail.com
Обсяг та ознаки дисципліни	Вибіркова дисципліна, змістових модулів – 2. Форма контролю: залік. Загальна кількість кредитів – 4, годин – 120, у т.ч. лекції – 28 години, практичні заняття – 14 годин, самостійна робота – 78 годин. Формат: очний (offline / facetoface) / дистанційний (online). Мова викладання: українська. Рік викладання – 2022.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту,
Пререквізити	Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Матеріалознавство тугоплавких та композиційних матеріалів» значно підвищиться, якщо студент попередньо опанував матеріал таких дисциплін як: «Фізика», «Хімія», «Металознавство».

1. Мета і завдання дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування знань в області композиційних матеріалів на основі різноманітних матриць (металевих, полімерних і керамічних), а також засвоєння студентами теоретичних положень щодо закономірностей зміни властивостей композитів під впливом зовнішніх теплових, хімічних, механічних чинників.

Завдання дисципліни полягає у набутті вміння прогнозувати фізико-механічні властивості композиційних матеріалів в залежності від їх хімічного, фазового складу та структури.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **знати:**

- як використовувати знання фундаментальних наук, що лежать в основі відповідної спеціалізації матеріалознавства, на рівні, необхідному для досягнення інших результатів освітньої програми;

- як володіти засобами сучасних інформаційних та комунікаційних технологій та професійної діяльності та вміти експериментувати та аналізувати дані;

- будову композиційних матеріалів та обирати оптимальні методи модифікації їх властивостей.

вміти:

- виконувати прогнозування фазового складу та структури композиційних матеріалів з метою отримання необхідних фізико-механічних властивостей;

- оцінювати доцільність застосування композиційних матеріалів відповідно до умов їх експлуатації.

набути соціальних навичок (soft-skills):

- здійснювати професійну комунікацію, ефективно пояснювати і презентувати матеріал, взаємодіяти в проектній діяльності;

- небайдуже ставлення до участі у громадських суспільних заходах, спрямованих на підтримку здорового способу життя оточуючих.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральнотуркменському національному технічному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибіркового навчальних дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Загальні відомості про композиційні матеріали

1.1. Вимоги, що пред'являються до композиційних матеріалів

1.2. Дисперсно-зміцнені композиційні матеріали

1.3. Композити, армовані волокнами

Тема 2. Технологія виготовлення волокнистих композиційних матеріалів

2.1. Волокна

2.2. Матричні матеріали

2.3. Виготовлення композитів

Тема 3. Властивості волокнистих композиційних матеріалів

3.1. Властивості волокнистих композиційних матеріалів

3.2. Властивості армуючих компонентів

- 3.3. Волокнисті композиційні матеріали з полімерною матрицею
- 3.4. Волокнисті композиційні матеріали з металевою матрицею
- 3.5. Волокнисті композиційні матеріали з керамічною матрицею

Тема 4. Механічні властивості волокнистих композиційних матеріалів

- 4.1. Процеси деформації і руйнування
- 4.2. Міцність, жорсткість і пластичність
- 4.3. Модуль нормальної пружності і пластичність
- 4.4. Жароміцність, повзучість і витривалість

Тема 5. Інженерне матеріалознавство композиційних матеріалів

- 5.1. Полімерні композиційні матеріали
- 5.2. Кермети
- 5.3. Керамічні композиційні матеріали
- 5.4. Наноструктурні композиційні матеріали

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.

Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою, у тому числі: перший рубіжний контроль – 50 балів, другий рубіжний контроль – 50 балів.

Семестровий залік полягає в оцінці рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу на лекційних, практичних, семінарських або лабораторних заняттях і виконання індивідуальних завдань за стобальною та дворівневою («зараховано», «не зараховано») та шкалою ЄКТС результатів навчання.

6. Рекомендована література

1. Карпинос Д.М. Композиционные материалы. Справочник / под ред. Д.М. Карпиноса. – Киев: Наук. Думка. – 1985. – 592 с.
2. Спорягін Е.О. Теоретичні основи та технологія виробництва полімерних композиційних матеріалів: навч. посіб. / Е.О. Спорягін, К.Є. Варлан. – Д. : Вид-во ДНУ, 2012. – 190 с.
3. Портной Ю.И., Салибеков С.Е., Светлов И.И., Чубарев В.И. Структура и свойства композиционных материалов. - М.: Машиностроение. 1979. – 182 с.
4. Кислый П.С., Боднарук Н.И., Боровикова М.С. и др. Керметы.- Киев: «Наукова думка», 1985. – 272 с.
5. Скороход В.В. Порошковые материалы на основе тугоплавких металлов и соединений. - К.:Техника. 1982. – 167 с.
6. Копань В.В. Композиційні матеріали. – Київ: «Пульсарі». 2004 – 196 с.
7. Сучасне матеріалознавство ХХІ сторіччя. -Київ: Наукова думка. 1998. – 658 с.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри експлуатації та ремонту машин, Протокол № 11 від 15.03.2022 р.